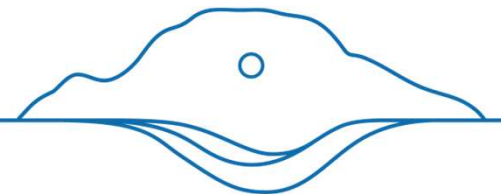

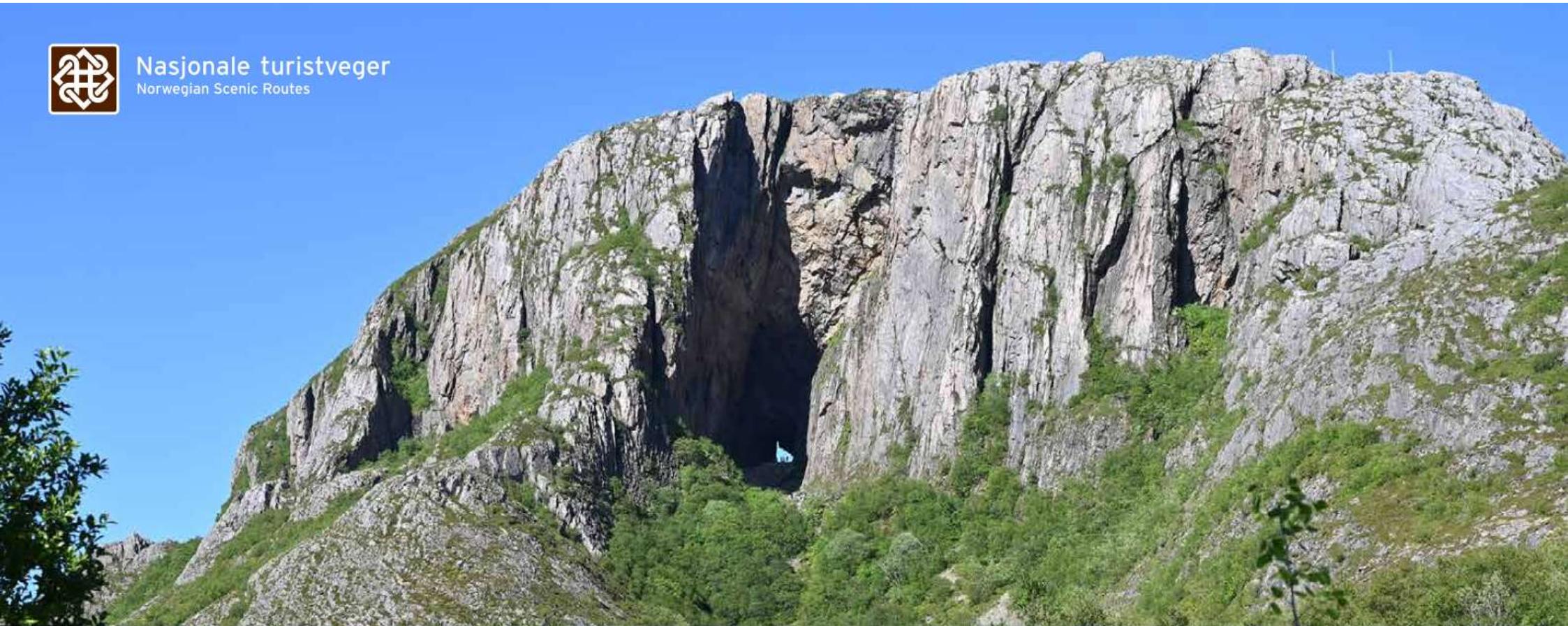
Konsekvensen nytt avløpsdirektiv Brønnøy kommune

Stephen Høgeli – Brønnøy kommune

Nasjonale turistveger
Norwegian Scenic Routes

Forespørsel til Hans Kongelige Høyhet Kronprins Haakon Magnus om å foreta den offisielle åpningen av turistattraksjonen

Torghatten 14. juni 2024

Nasjonale turistveger

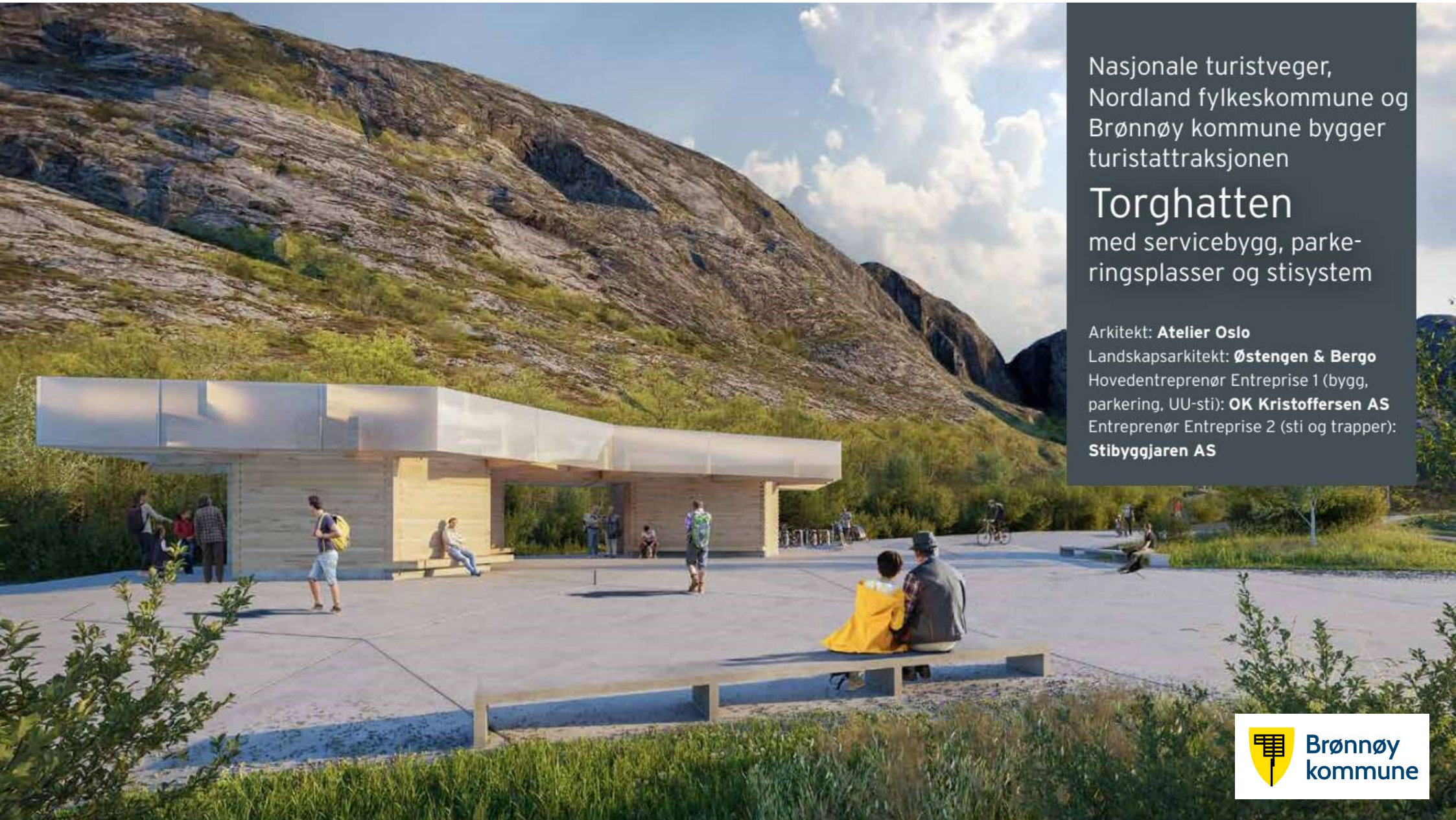
er 18 utvalgte kjøreturer gjennom vakker norsk natur. Nyskapende arkitektur og tankevekkende kunst på tilrettelagte utsiktspunkt og rasteplasser forsterker kjøreopplevelsen. Helgelandskysten er den lengste strekningen av turistvegene.

Torghattenhullet

- en av Norges største naturattraksjoner
- 35 m høyt
20 m bredt
160 m langt

Sagnet sier at det var Hestmannens pil som er opphavet til hullet i fjellet

Nasjonale turistveger,
Nordland fylkeskommune og
Brønnøy kommune bygger
turistattraksjonen

Torghatten

med servicebygg, parke-
ringsplasser og stisystem

Arkitekt: **Atelier Oslo**

Landskapsarkitekt: **Østengen & Bergo**

Hovedentreprenør Entrepriise 1 (bygg,
parkering, UU-sti): **OK Kristoffersen AS**

Entreprenør Entrepriise 2 (sti og trapper):
Stibbyggjaren AS

Fint tilrettelagte trapper av verdens beste trappeleggere - Sherpaer fra Nepal

Kong Olav og Kong Harald har signert berget øst for inngangen til Torghatthullet

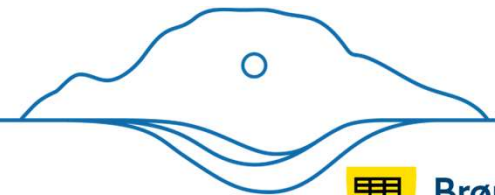
På bergveggen vest for Torghatthullet finnes **Kong Oscar sin signatur**

Til markeringen i 2024 ønsker vi **H. K. H. Kronprinsen** sin signatur i berget

Gjeldende direktiv

- Gjeldende avløpsdirektiv er 30 år gammelt.
- Det er behov for en modernisering og oppdatering, blant annet for å inkludere ny kunnskap og ta høyde for nye forutsetninger og behov.
- Hovedmålet med direktivet er å begrense negativ miljøpåvirkning fra avløp.
- Forslaget til nytt avløpsdirektiv oppfordrer avløpssektoren til å bli mer klima- og energinøytrale, og går også lenger i å stille både nye og strengere rensekrav.

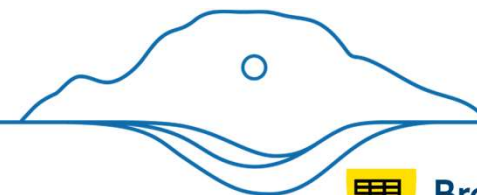

Viktige punkter i forslaget til revidert avløpsdirektiv

Miljødirektoratet har, i fagmelding publisert den 13.12.2022, oppsummert viktige punkter i forslaget til revidert avløpsdirektiv:

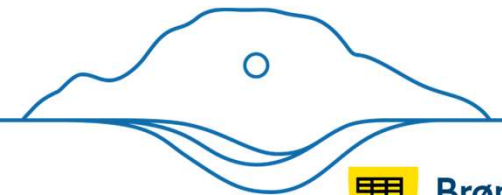
- **Virkeområdet utvides, samtidig som skillet mellom ferskvanns- og sjøresipienter fjernes.**
- **Definisjonen av tettbebyggelse endres og konkretiseres.**
- **Minimum sekundærrensing blir gjeldende for alle tettbebyggelser over 1 000 pe.**
- **Kravene til rensegrad for nitrogenfjerning og fosforfjerning strammes inn.**
- Alle renseanlegg som mottar mer enn 100 000 pe skal ha både fosfor- og nitrogenfjerning, i tillegg til et fjerde rensetrinn for å fjerne mikroforurensning.
- Det fjerde rensetrinnet skal finansieres av en nasjonal produsentansvarsordning.
- Utslipp av kommunalt avløpsvann fra tettbebyggelser mellom 10 000 pe og 100 000 pe kan måtte gjennomgå både tertiær- og kvartærrensing senest innen 2040, dersom resipientens tilstand eller bruk gjør det nødvendig.
- **Energieffektivitet blir en integrert del av tillatelsene.**
- Avløpssektoren skal være energinøytral innen 2040, et krav som omfatter alle anlegg som mottar mer enn 10 000 pe.
- Det er foreslått endringer som konkretiserer hvordan utslipp til vann via eksternt renseanlegg (indirekte utslipp) skal vurderes ved fastsettelse av utslippsgrenser for IED-bedrifter.
- Straffereaksjoner skal innføres ved overtredelse av krav, og det forutsettes at disse skal være effektive, proporsjonale og virke avskrekkende.

Som følge av forslaget om skjerpede krav til avløpssystemene bør kommuner og anleggseiere allerede nå sette av midler og starte planlegging for å imøtekomme fremtidens krav.

Nytt avløpsdirektiv

- For å redusere forurensning ytterligere utvides virkeområdet til direktivet til å gjelde allerede fra tettbebyggelser med samlet utslipp større enn eller lik 1 000 pe.
- Dagens direktiv omfatter tettbebyggelser med samlet utslipp større enn eller lik 2 000 pe til ferskvann og 10 000 pe til sjø.
- Forslaget til nytt avløpsdirektiv oppfordrer avløpssektoren til å bli mer klima- og energinøytrale, og går også lenger i å stille både nye og strengere renskrav.

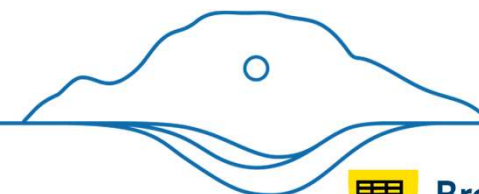

Revidert avløpsdirektiv

- Direktivforslaget tar utgangspunkt i et høyt minimumsnivå for fastsettelse av rensekrav, der lokale forhold knyttet til vannmiljøets faktiske tilstand og reelle tåleevne ikke tas hensyn til. Det betyr at Norge, med spredt bosetting langs en lang og robust kystlinje, får de samme minimumskravene til avløpsrensingen som de svært folkerike landene på kontinentet, der utslippene går til sårbare elver og andre vannforekomster.
- Noen av kravene i direktivet innebærer svært ressurskrevende tiltak med ombygging og nybygging av rensesanlegg, som i store deler av Norge ikke vil stå i forhold til miljøgevinsten. Klima- og miljøregnskapet vil kunne bli negativt, når en tar med utslipp i forbindelse med bygging og drift av mer avanserte rensesanlegg i områder der selve utslippet kun i ubetydelig grad påvirker vannmiljøet
- Kostnadene for innbyggerne i kommunene langs kysten fra Lindesnes til Grense Jakobselv vil enkelte steder bli så høye at de vil kunne true livsgrunnlaget, dersom disse endringen innføres i Norge

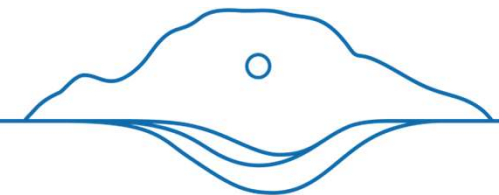
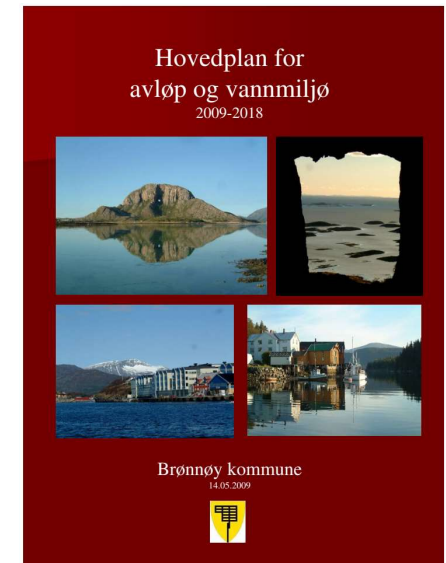
Veien vider med nytt direktiv

- Statsforvalteren sin saksbehandling vil være i tråd med de føringer som er gitt. Ved søknad om nye utslippstillatelser og ved revisjon av tillatelser eldre enn 10 år, vil vi derfor vurdere å stille krav etter de nye føringene.
- «One size fits all»-løsning
- Klima- og miljøregnskapet vil kunne bli negativt
- Kvalifisert personell i kommunene?
- Tilgangen på kompetent og erfarent personell er i dag svært vanskelig
- Resten av vannbransjen (rådgivere, entreprenører og leverandører) sliter med de samme utfordringene
- Prispress bygg, prosessutstyr mm.

Status Brønnøy kommune

- Hovedplan avløp 2009-2018
- Folketallet i Brønnøy kommune er pr. 01.01.23 (SSB) 7787 personer. Av disse bor ca. 5000 i tettstedet Brønnøysund, mens resten bor fordelt på mindre tettsteder/spredt bebyggelse i kommunen.
- Alle større utslipp skjer til Brønnøysundet med antatt gode utskiftingsforhold i vannmassene.
- Utslippene fordeles på 4 kommunale hovedutslipp og flere mindre utslipp.
- Hovedutslippene skjer etter passende rensing (silanlegg). Silgods (avløpssøppel) og slampartikler > 0,8 – 1,0 mm tas ut av vannet.
- Mindre utslipp skjer i hovedsak etter å ha passert en slamavskiller. Slamavskillere holder igjen større partikulært materiale (slam og avløpssøppel).

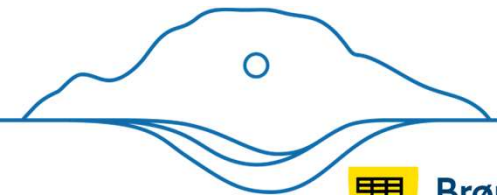

Avløpsanlegg Brønnøy sentrum

Avløpssektoren i Brønnøy kommune har ansvar for drift av totalt:

- 4 stk. silanlegg
 - Tautra, Lille Brønnøya, Blomstervika og Dundasjordet
- 65 kommunale pumpestasjoner
- 23 stk. slamavskillere

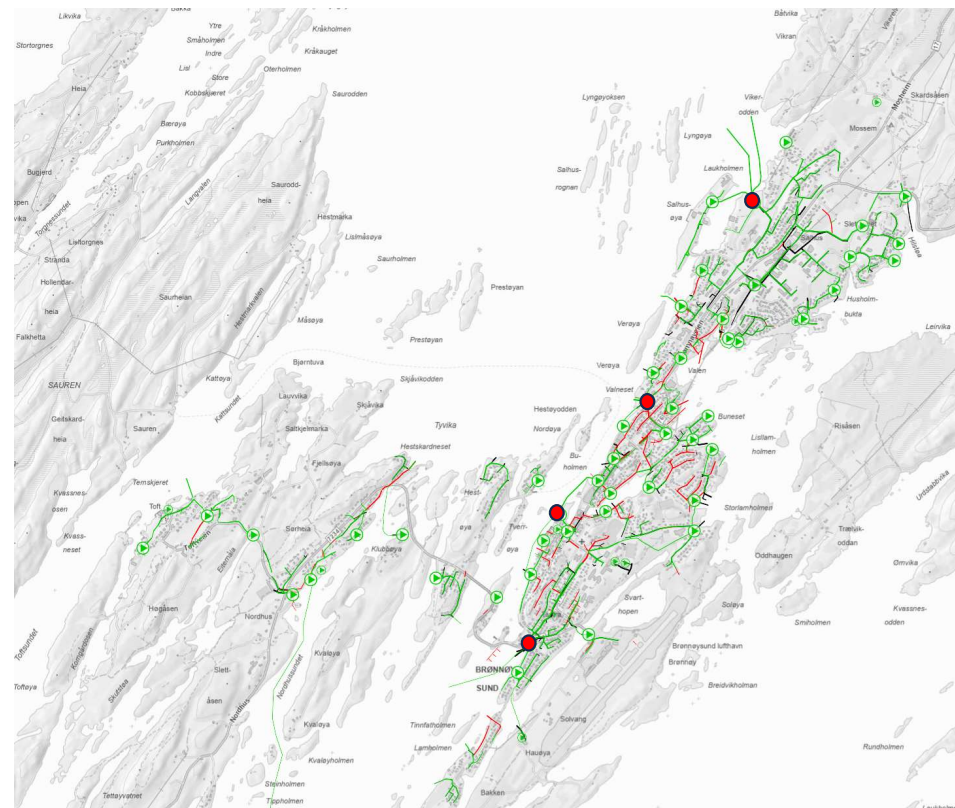

Avløpsnett Brønnøy sentrum

For å tilfredsstille nye krav må utslipp fra silanleggene samles og nytt renseanlegg må bygges.

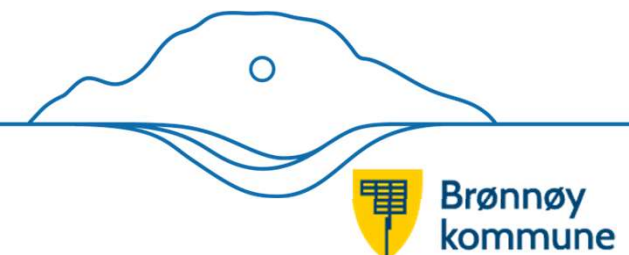
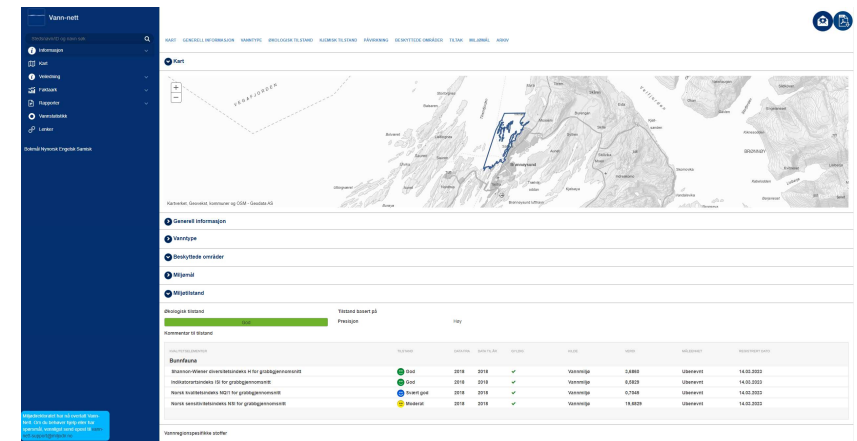
Utsatt rullering Hovedplan avløp 2009-2018.

Antatt investeringskostnad sekundærrenseanlegg 250 mill.

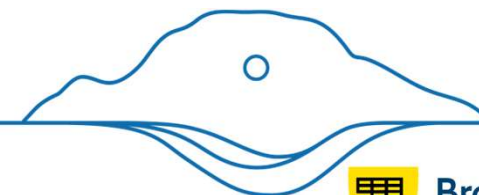
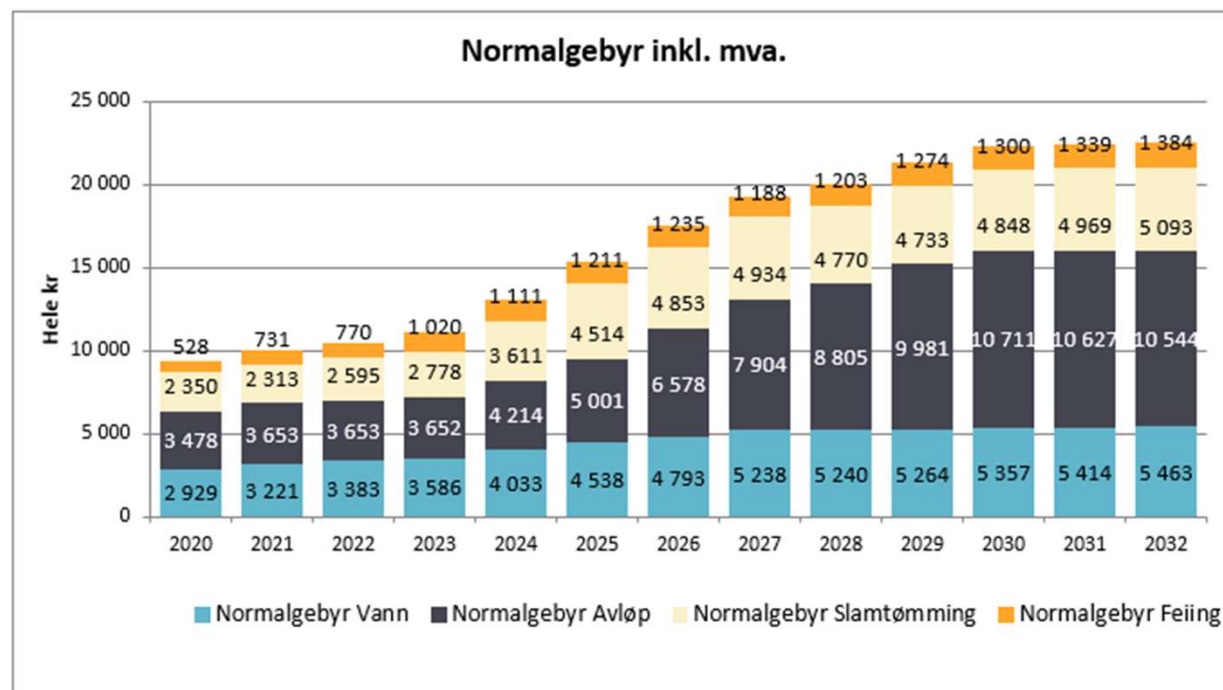
Vanndirektivet

- Kartleggingen i Vann-nett har delt opp resipienten utenfor Brønnøysund i tre vannforekomster.
- Her er miljøtilstanden kartlagt til å være god og moderat.
- Totalt sett er midthavnen i området rundt Esso Bunkersanlegg sterkt til meget sterkt forurenset av PAH, B(a)P og TBT, og tidligere analyser indikerer at nivåene er økende. spesielt for TBT. Kostholdsråd er gitt til Brønnøysund grunnet høye nivåer av PAH i blåskjell.

Gebyrnivå

- Vi bruker Momentum sin selvkostmodell for å beregne og dokumentere selvkostregnskapet.
- Har lagt investering på 250 mill. kr fra og med 2025 med 50 mill. pr år i en 5 årsperiode.
- Dette gir en tredobling av avløpsgebyrene for abonnentene i Brønnøy kommune-

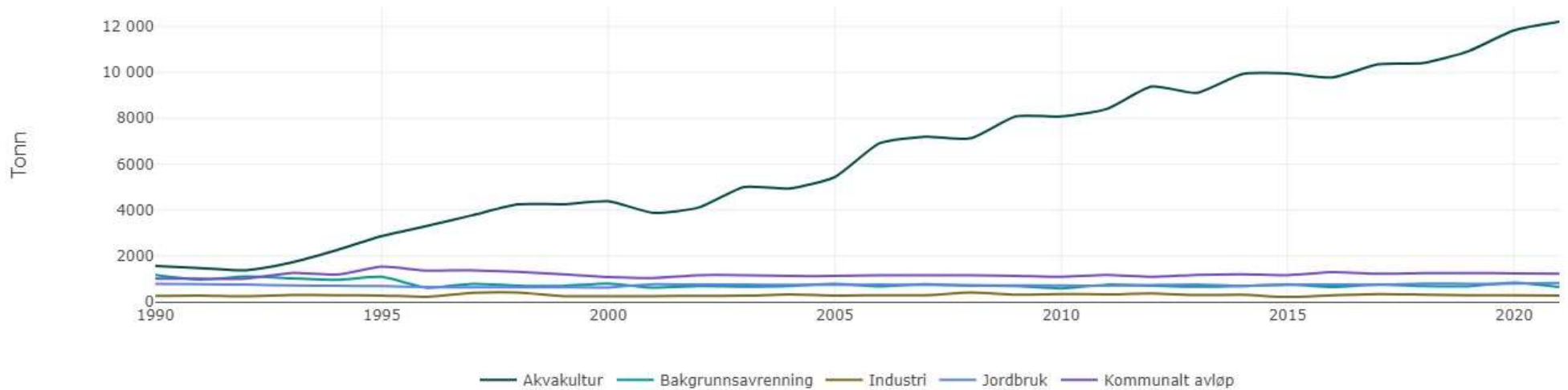

Utslippene fra fiskeoppdrett har økt

- De første oppdrettsanleggene som ble etablert langs norskekysten på 1970-tallet var små, og ofte plassert på beskyttede områder med relativt dårlig vannutskiftning.
- Utslipp av organisk partikler hopet seg opp under oppdrettsanleggene, og førte til nedslamming og redusert vannkvalitet.
- Økt kunnskap om disse effektene førte til at mange av oppdrettsanleggene ble flyttet ut på dypere, mer åpne og eksponerte områder med bedre vannutskiftning.
- Anleggene har blitt større, og produksjonen har økt kraftig de siste 20–30 årene. Selv om mange anlegg i dag forsøker å redusere utslippene, har økt produksjon i næringen ført til økte utslipp.
- I dag er fiskeoppdrett den klart største kilden til menneskeskapte tilførsler av fosfor til våre kystområder. Fiskeoppdrett er også en stor kilde til utslipp av nitrogen, sammen med jordbruk og naturlig avrenning.
- De største utslippene skjer fra Stadt og nordover.

Tilførsel av fosfor til kystområdene fordelt på kilder

Kilde: Norsk institutt for vannforskning (Niva)

Det finnes ulike modeller for å beregne hvor mye næringsalter som slippes ut fra et oppdrettsanlegg. Ifølge Teotil-modellen kan utslipp fra produksjon av ca. 780 tonn laks, ørret og regnbueørret sammenlignes med størrelsen på næringssaltutslipp fra en by med mellom 7800 og 11 700 innbyggere.

NB! I motsetning til avløpsutslippet fra byer og tettsteder medfører ikke utslipp fra fiskeoppdrett en risiko for spredning av smittestoffer og uønskede bakterier, som kan skade mennesker.

Er det bærekraftig å ikke ta hensyn til resipientens tåleevne

- Det skjerpede kravet fører til at byer og tettsteder langs norskekysten må investere store beløp i etablering i økt rensegrad uten at effekten verken er nødvendig i forhold til resipientkapasitet eller står i forhold til klima- og miljøbelastning som slike utbygginger vil innebære.
- Svaret på innledende spørsmål er derfor: NEI !!

Beslutningsprosessen i EU

Forslaget til revidert direktiv skal behandles av både europaparlamentet (parlamentet) og ministerrådet (rådet).

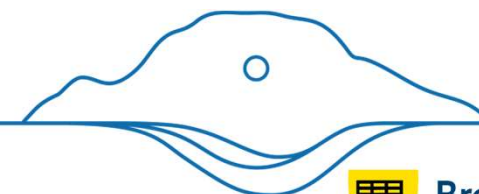
Europaparlamentet er EUs folkevalgte organ, et slags Storting, som EUs innbyggere velger 751 representanter til hvert femte år.

Ministerrådet består av ett regjeringsmedlem fra hvert medlemsland, enten utenriksministeren eller en fagstatsråd. For avløpsdirektivet er dette statsråden med ansvar for miljø, så i Norge ville dette vært klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen. Medlemmene representerer sine hjemland og ikke unionen. Sammen med parlamentet er rådet EUs lovgivende organ.

Både parlamentet og rådet har i 2023 jobbet med å vurdere forslaget fra kommisjonen og utarbeide sine endringsforslag. Endringsforslag er helt konkrete tekstforslag til de forskjellige artiklene i direktivet som kan erstatte den opprinnelige teksten.

Parlamentum Europaeum

Brønnøy
kommune

Status pr. 17. oktober 2023

Mandag 16. oktober ble også rådet enige om sitt endringsforslag. [Pressemeldingen fra rådet finnes her](#) og deres siste [forslag til ny direktivtekst her](#).

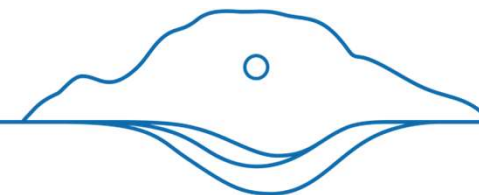
Parlamentet stemte over sitt forslag 5. oktober og deres [endelige forslag til ny direktivtekst finnes her](#)

Det neste steget nå er trilogforhandlingene.

Dette er forhandlinger mellom kommisjonen, parlamentet og rådet hvor de må bli enige om endelig direktivtekst. Det er viktig at denne kommer på plass før det er nytt EU-valg i juni 2024.

Hvis ikke kan nye personer og nye meninger føre til at mye av arbeidene må gjøres på nytt.

Norge er bundet av EØS-avtalen og Klima og miljødepartementet (KLD) har vurdert direktivet som EØS-relevant og akseptabelt.

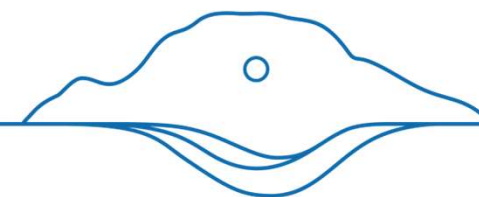
Både forslaget fra Kommisjonen, Rådet og Parlamentet inneholder krav som vil bli veldig krevende for Norge å oppfylle. I dag gjelder direktivet utslipp til kystvann fra tettbebyggelser fra 10 000 pe.

Parlamentet ønsker at den nedre grensen for utslipp til alle typer vannforekomster skal være 750 pe, Rådet ønsker 1250 pe, mens forslaget fra Kommisjonen var 1000 pe.

Alle tre forslagene vil innebære en dramatisk innskjerping. Når landene i tillegg ikke lenger kan benytte tilpassede renskrav i mindre følsomme områder langs kysten, dvs. enkel mekanisk rensning (primærrensing), blir dette svært kostbart for norske kommuner.

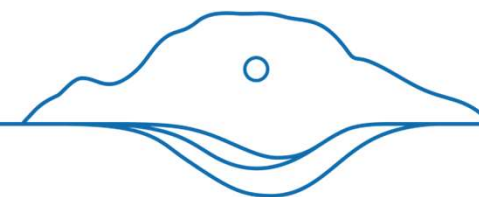
Både Parlamentet og Rådet har anerkjent at noen områder med utslipp til dypt kystvann, klassifisert som «outermost regions» i EU, har særlige utfordringer som må hensyntas. Her åpner Parlamentet for mulighet for primærrensing hvis kravet til sekundærrensing er teknisk utfordrende eller det vil medføre uforholdsmessige store kostnader sammenliknet med miljøgevinsten, og vitenskapelige studier støtter lempeligere krav.

Her kan Norge og de øvrige EFTA-landene kreve en tilsvarende tilpasning under EØS-forhandlingene.

Hovedkonklusjon

- Rensekrav må ta utgangspunkt i resipientens tilstand og robusthet
Det er tross alt forskjell på Middelhavet og Nordsjøen
- Foreslått sjablongmodell er ikke bærekraftig
- Se på totalbelastningen fra alle kilder og legg inn innsatsen der en får best kost/nytte
- Ikke tilstrekkelig kvalifisert personell i kommunene?
- Tidshorisonen er altfor kort
- Myndighetene må benytte seg av alle de mulighetene som finnes, for å få et direktiv som er hensiktsmessig og bærekraftig for norske forhold.
- Minimumskravet for Norge blir dramatisk skjerpet uansett endelig direktivtekst

Takk for meg

